

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Věra Kovaříčková

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování investiční akce obce

Financing of Municipal Investment Project

Student: Věra Kovaříčková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2011

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student:

Věra Kovaříčková

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace:

02 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Financování investiční akce obce
Financing of Municipal Investment Project

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Pravidla hospodaření územně samosprávných celků v ČR
3. Rozpočty a ekonomické fungování obcí
4. Návrhy financování vybrané investiční akce v obci
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BAJER, P.; MATYÁŠ, J. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Eurospolečnosti, 2009. 122 s. ISBN 978-80-254-4017-9.

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 11.05.2011

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně příloh vypracovala samostatně.

V Ostravě

.....
Věra Kovaříčková

Anotace:

Bakalářská práce se zabývá financováním investiční akce v podmínkách středně velké obce Hať na Severní Moravě. Konkrétní investiční záměr je financován z obecního rozpočtu, přičemž v práci je zvažováno využití několika možných variant financování této investiční akce. V teoretické části práce je popsána funkce obce a rozpočtu na obecné bázi a uvedení způsobů financování investičních akcí. Praktická část pak řeší konkrétní obec, její představení, rozbor hospodaření a samotný popis investiční akce včetně reálného rozhodnutí zastupitelů obce. Práce dokládá široké možnosti, které zastupitelstva mají k dispozici při zvažování svých investičních záměrů.

Anotation:

This Bachelor Work is describing the finance view of an investment in conditions of a middle size municipality Hat in Southern Moravia. The investment purpose is being financed from the municipality budget in a variety of financial schemes. The Theory part of this Work contains a description of municipality and its budget function in general and the list of ways to finance the investments. The Practice part is dealing with the real municipality from the mentioned region, describes the village, its economy, the real investment financing and shows a reference of the municipal council verdict. The Work shows the whole spectrum of possibilities that the council can take in view when deciding its investment ideas.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH	3
	CELKŮ V ČR	3
2.1	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA V ČR	4
2.2	OBEC JAKO ÚZEMNĚ SPRÁVNÍ CELEK	6
2.3	PŮSOBNOST OBCE	8
2.4	ORGÁNY OBCE A JEJICH ČINNOST	10
3	ROZPOČTY A EKONOMICKÉ FUNGOVÁNÍ OBCÍ	14
3.1	ROZPOČET OBCE	14
3.2	ROZPOČTOVÝ VÝHLED	15
3.3	ROZPOČTOVÁ SKLADBA	16
3.4	ROZPOČTOVÝ PROCES	18
3.5	OBEC HAŤ A JEJÍ SOUČASNOST	19
3.6	HISTORIE OBCE HAŤ	20
4	NÁVRHY FINANCOVÁNÍ VYBRANÉ INVESTIČNÍ AKCE V OBCI	23
4.1	NÁVRHY ZPŮSOBŮ FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ	23
4.1.1	<i>Možnost financování z vlastních zdrojů</i>	23
4.1.2	<i>Možnost financování z cizích zdrojů</i>	24
4.1.3	<i>Bankovní úvěry</i>	27
4.1.4	<i>Emitované komunální dluhopisy</i>	30
4.1.5	<i>Návratná finanční výpomoc</i>	31
4.1.6	<i>Možnost financování pomocí dotací</i>	31
4.2	POPIS PROJEKTU DOMU SLUŽEB	33
4.2.1	<i>Záměr obce a odůvodnění projektu</i>	34
4.2.2	<i>Popis projektu</i>	35
4.2.3	<i>Nákladová část investičního záměru - dle projektu</i>	37
4.2.4	<i>Možné způsoby financování projektu</i>	38
	<i>Varianta 1 – kombinace vlastních a cizích zdrojů</i>	38
	<i>Varianta 2 - kombinace dotačních a cizích zdrojů</i>	40
	<i>Varianta 3 – vlastní zdroje</i>	40
5	ZÁVĚR	42
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	44
	SEZNAM ZKRATEK	48
	SEZNAM PŘÍLOH	50

1 ÚVOD

Obce jsou ze zákona povinny pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Hlavním posláním obcí je pečování o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, snažit se respektovat veřejný zájem a být zodpovědné za zabezpečení veřejných statků. Je důležité, aby obec dokázala zabezpečit dostatek peněžních prostředků k financování samotného fungování obce i k realizaci investičních akcí. Pokud tyto prostředky získá, tyto prostředky co nejefektivněji využít. Zajišťování finančních prostředků k financování aktivit územně samosprávných celků je tedy jedním z hlavních problémů, s kterými se územně samosprávné celky neustále potýkají. Financování investičních akcí probíhá prostřednictvím rozpočtové soustavy průřezově územními rozpočty. Rozpočtová soustava zahrnuje jak státní rozpočet a rozpočty územně samosprávných celků, tak další mimorozpočtové fondy.

Bakalářská práce je zaměřena na hospodaření územních samosprávných celků a financování konkrétní investiční akce výstavby Domu služeb, jejímž výsledkem by mělo být zlepšení podmínek kvality života obyvatel obce Hať.

Obec Hať leží poblíž města Hlučín, 17 km jižně od města Ostravy a je nedílnou součástí regionu Hlučínsko. V obci převažuje sice vysoká míra podnikatelských činností ve formě poskytování komerčních aktivit vyvolaná vysokou poptávkou po těchto službách, ale územní rozmístění služeb v obci není doposud plně přizpůsobeno potřebám občanů. V ekonomické struktuře obce hrají nejvýznamnější roli především drobné provozovny obchodu, služeb

a nejrůznější řemeslné činnosti, které však momentálně působí v nevyhovujících prostorách. Z potřeby řešit nevyhovující stav podmínek, pro zajištění kvalitních služeb občanské vybavenosti byl v roce 2007 projednán projektový záměr přemístit nevyhovující část služeb do zcela nových prostor, které budou vyhovovat všem sociálním a sanitárním normám dnešní doby.

Práci je možno rozdělit na teoretickou a praktickou část. Teoretická část řeší obce, její orgány, rozpočty, rozbor rozpočtů na příjmovou a výdajovou část, rozpočtový proces a skladbu v obecné rovině. Dále zmiňuje možné způsoby financování investičních akcí ať už formou přijetí cizích zdrojů, dotací nebo nalezením dostatečného objemu vlastních zdrojů v obecním rozpočtu. Cizí zdroje

jsou v práci představeny jednak uvedením konkrétních bankovních produktů největších bankovních domů v České republice. Dále je popsán způsob získání dotací a v neposlední řadě i kombinace cizích zdrojů s dotačními možnostmi. Praktická část je zaměřena na obec Hať, jejím představením, rozbořem hospodaření v období 2006 – 2010 a popisem konkrétní investiční akce, kterou je výstavba nového Domu služeb.

Cílem bakalářské práce je nalezení a navržení ideálního způsobu financování investiční akce v obci Hať – výstavba Domu služeb tak, aby došlo k co nejmenšímu zatížení rozpočtu obce při realizaci této investiční akce. Bakalářská práce je postavena jednak na rozboru hospodaření obce Hať v letech 2006 – 2010, především

na srovnávání rozpočtových příjmů a výdajů a jejich objemu na celkovém rozpočtu. Dále je pak popsáno několik možných variant financování investičních záměrů, popř. jejich kombinace. Nalezení nejvhodnějšího způsobu financování obnáší zhodnocení výhod a nevýhod jednotlivých variant. V neposlední řadě pak zvolená varianta závisí na vůli zastupitelstva a jeho přístupu k jednotlivým variantám řešení.

Bakalářská práce je strukturovaná do pěti kapitol, z nichž první kapitolou je tento úvod. V druhé kapitole budou řešena pravidla hospodaření územně samosprávných celků v ČR a ve třetí kapitole pak je rozebrán rozpočet ÚSC a jeho jednotlivé části v obecné rovině. V rámci čtvrté kapitoly je řešena problematika financování investiční akce obce se zaměřením na konkrétní skutečný příklad z financování investiční akce v konkrétní obci včetně návrhů několika variant. Poslední kapitolou je závěrečná část, která se bude věnovat stručnému shrnutí celého tématu bakalářské práce.

2 PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ V ČR

Územní samospráva je forma veřejného vládnutí (veřejné moci) a veřejné správy. Územní samospráva je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Pod samosprávou si tedy představíme samostatné zajišťování svých záležitostí v mezích práva. Znamená to, že tyto záležitosti spravuje někdo jiný než stát, a to jako nestátní subjekt. Stát předává část výkonu veřejné správy nestátnímu subjektu. Toto je považováno za významný projev demokratizace společnosti. Územní samospráva má zejména v Evropě dlouhou historii, v řadě zemí i více jak 200 let. Vývoj územní samosprávy je velmi úzce spjat s vývojem a úlohou státu. V rámci státu vznikaly geograficky menší útvary, ať již pod vlivem kulturních nebo jazykových podmínek, popřípadě z potřeby lidí bližší komunikace – např. sídelní útvary na křižovatkách obchodních cest. Tato sídla získávala postupně v některých oblastech společenského života určitý stupeň nezávislosti na státu. Sídla začala spojovat jejich geografická poloha, jazykové, etnické či ekonomické důvody a tímto vznikaly zárodky regionů, které se později staly základem pro vznik vyšších stupňů územní samosprávy.

Nejstarší zárodky obcí a jejich hospodaření lze registrovat ve starém Římě a Řecku, kdy města tvořila relativně autonomní hospodářské celky s určitými výsadami, získanými od státu nebo od panovníka. Měla právo vybírat cla, mýtné, mostné, vařit pivo, vybírat akcízy (dnes by se daly označit jako spotřební daně), dávky za použití tržišť apod. Část těchto zdrojů byla odváděna panovníkovi či vrchnosti. Některá města byla bohatá - přispívala k tomu jejich poloha. K rozdílným přispívaly možnosti získávat příjmy, což se odráželo v zajišťování veřejných služeb (ochrana majetku, a osob, kvalita cest, budování vodovodů a kanalizace apod.). Z historického hlediska v tomto období byl používán pojem „municipalita“ z latinského municipium, tj. město s určitou samosprávou.

V dalším období dochází vlivem nerovnoměrného vývoje k diferenciaci měst na chudá a bohatá, což se projevilo v migraci obyvatelstva za prací (do bohatších měst). Tato nežádoucí migrace se odrazila v omezování samostatnosti měst, v omezování místních pravomocí k vybírání daní a přechází se k vyšší míře zasahování ústřední vlády či panovníka. To se pak projevuje v rozvoji (zvýšení) finančních vztahů mezi municipalitou a ústřední vládou.

Postupně se mění postavení municipalit podle politiky zasahování či nezasahování státu do hospodářství, v důsledku selhání tržních vztahů, a zasahování do věcí veřejných.

Nerovnoměrný vývoj měst se stává příčinou nežádoucí migrace obyvatelstva a kapitálu. Výrazné rozdíly mezi municipalitami ve 20. století nebyly pokládány za sociálně spravedlivé a stát se proto začal podílet na zajišťování rovných podmínek pro všechny jednotlivce.

2.1 Územní samospráva v ČR

V ČR má samospráva bohatou historii. Při obnovování územní samosprávy začátkem 90. let 20. století se v mnohém vycházelo ze zkušeností územní samosprávy z dob Rakouska-Uherska.

Územní samospráva vznikala **přírozeně** jako důsledek přirozeného osídlení. Takto vznikaly obce a města s větším či menším počtem obyvatel sídlících na tomtéž místě. Územní samospráva vznikala i **uměle**, tj. rozhodnutím, v minulosti tomu bylo zpravidla dohodou mezi panovníkem a městem, jako vyšší stupeň územní samosprávy, který zahrnuje více obcí a měst v dané oblasti.

V roce 1848 byl v rámci Kroměřížské ústavy přijat požadavek na sebeurčení obcí ve všech záležitostech, které se týkají zájmů obce. A to samostatná správa, záležitosti obce, existence místní policie, zveřejňování výsledků hospodaření obce a veřejné jednání orgánů obce. Říšskou ústavou z roku 1849 byla uzákoněna zásada: „základem svobodného státu je svobodná obec“ (byla uzákoněna vysoká nezávislost na správě státu).

Stejným způsobem vznikala územní samospráva i na našem území. K významnému postavení a posílení významu územní samosprávy došlo ve druhé polovině 19. Století. Při vzniku ČSR v roce 1918 se převzala struktura územní samosprávy z Rakouska – Uherska. Tato samospráva se budovala na principu nezávislosti na orgánech státní správy.

Postupnými zákonnými úpravami došlo ke sjednocení typů územní samosprávy do tří stupňů:

obec nebo město

okres a

země jako vyšší úroveň územní samosprávy.

V letech 1945 – 1948 došlo k výrazné změně v historii samosprávy v ČSR. V roce 1945 byly obce a okresy nahrazeny místními, okresními a krajskými národními výbory, které měly samosprávné postavení. Do roku 1949 existovalo zemské zřízení. Toto zemské zřízení bylo v tomto roce zrušeno a následně zrušeno samosprávné postavení národních výborů znárodněním jejich majetku k 31. 12. 1949 a včleněním jejich rozpočtů do státního rozpočtu. Podle ústavy z roku 1948 se národní výbory staly orgány státní správy a moci. Tato situace trvala do roku 1989, tedy 40 let.

K obnově samosprávy došlo u nás až v roce 1990 přijetím nové ústavy a zákona o obcích (obecním zřízení), čímž bylo potvrzeno právo občanů na územní samosprávu. Obce se tímto zákonem staly základním územním samosprávným celkem (ZUSC). V roce 1997 byl schválen zákon o vytvoření 14 krajů jako vyšších územních samosprávných celků (VUSC). K faktickému naplnění tohoto zákona došlo až k 1. 1. 2011, kdy došlo k faktickému zřízení krajů. Obnovení územní samosprávy je v duchu našich tradic i tendencí ve vyspělých demokratických zemích, zejména evropských. Obce a kraje jsou samostatným právním a ekonomickým subjektem, právnickou osobou, resp. tzv. veřejnoprávní korporací.

V demokratické společnosti je územní samospráva pro občana, zastupuje zájmy svých občanů. Z toho důvodu by měla být také velmi intenzivní komunikace volených orgánů s občany, pokud možno s kvalitní zpětnou vazbou.

Posilování územní samosprávy, zejména postavení obcí, je ve vyspělých zemích, v ČR po roce 1990, součástí procesu prohlubování demokracie. Samospráva umožňuje nejnázve realizovat právo občanů podílet se na řízení svých veřejných záležitostí.

Základním článkem územní samosprávy je obec. Postavení obce ve veřejné správě je stále významnější. Toto je způsobeno výsledkem dlouhodobě probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti zabezpečování stále více veřejných statků

pro obyvatelstvo státu na územní samosprávu.

2.2 Obec jako územně správní celek

Obec je základním územně správním celkem, který je vymezen hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů rovněž chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Každá obec v ČR je začleněna do správního obvodu okresu a do územního obvodu VUSC – kraje.

Obec je vymezena třemi základními znaky:

- **Území**
- **Občané.** Na území obce žijí občasně s trvalým pobytem. Na území obce existují i firmy – právnické osoby a podnikatelé – fyzické osoby se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce.
- **Samospráva** veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálním území obce), tzv. působnost.

Obec plní tyto funkce, které jsou vymezené v zákonech o obci:

- a) Vlastní samosprávnou funkci, tzv. samostatná působnost, tzn., má zákonem upravené pravomoci.

b) Přenesené funkce, v ČR tzv. přenesená působnost, v rámci vykonávání státní správy.

Zákon o obcích rozlišuje tyto základní druhy obcí:

- Obce, které nejsou městy
- Města
- Městysy
- Statutární města (Brno, České Budějovice, Havířov, Hradec Králové, Karlovy Vary, Liberec, Olomouc, Ostrava, Opava, Pardubice, Plzeň, Praha, Ústí nad Labem, Zlín, Jihlava, Kladno, Most, Karviná, Mladá Boleslav, Teplice, Děčín, Chomutov, Frýdek–Místek, Přerov).
- Hlavní město Praha

V tabulce č. 2.1. je znázorněn počet obcí, měst, městysů v ČR k 4. 3. 2011.

Obce dle počtu obyvatel	Hlav. Město Praha	Statutární města	Česká republika
Do 199	-		1 543
200 – 499	-		1 982
500 – 999	-		1 346
1 000 – 1 999	-		710
2 000 – 4 999	-		395
5 000 – 9 999	-		142
10 000 – 19 999	-		69
20 000 – 49 999	-		42
50 000 – 99 999	-		15
Nad 100 000	1		6
Celkem (Total)	1		6 250
Města (Towns)	1	23	593
Městysy (Market Towns)	-		206

Zdroj: Malý lexikon obcí ČR, <http://www.cbudejovice.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/1302-10>

2.3 Působnost obce

Zánikem okresních úřadů k 1. lednu 2003 a převedením činností vykonávaných dosud na **obce s rozšířenou působností** (tzv. obce 3) a krajské úřady došlo k zásadní změně ve způsobu výkonu a organizace veřejné správy v České republice.

Cílem uvedených změn bylo především přiblížení výkonu jednotlivých agend blíže k občanům - tedy na obce s rozšířenou působností a posun rozhodovacích procesů od ústředních orgánů směrem dolů, což znamená, že vše bude řešeno co nejbližší bydliště občanů¹.

Obec by měla spravovat své záležitosti samostatně, tedy v tzv. samostatné působnosti. V některých případech vykonávají obce i státní správu, v této souvislosti pak tuto funkci nazýváme jako výkon přenesené působnosti.

Samostatná působnost

V rámci samostatné působnosti jsou obci zákonem upravené pravomoci, které se týkají především zajišťování veřejných statků, způsobu jejich financování a hospodaření s finančními prostředky v rámci obecního rozpočtu. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku

Do samostatné působnosti obce patří schvalování programu rozvoje obce; schvalování rozpočtu obce a závěrečného účtu obce; rozhodování o založení nebo zrušení právnických osob, schvalování jejich zakladatelských listin, společenských smluv, zakládajících smluv a stanov a rozhodování o účasti v již založených právnických osobách; vydávání obecně závazných vyhlášek obce; rozhodování o vyhlášení místního referenda; schvalování územního plánu obce a regulačního plánu a vyhlášení jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou; zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovacích listin; zřizování a rušení obecní policie; rozhodování o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce; udělování čestného občanství obce a

¹ <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/obce.html>

ceny obce; navrhování změn katastrálních území uvnitř obce, schvalování dohod o změně hranic a o slučování obcí atd.

Patří zde mj. rozhodování o majetkoprávních úkonech, a to hospodaření s obecním majetkem; emise komunálních dluhopisů; rozhodování o nabytí a převodu nemovitých věcí, prodeji a převodu bytů a nebytových prostorů z majetku obce; poskytování věcných a peněžitých darů fyzické nebo právnické osobě; rozhodování o zastavení movitých věcí; rozhodování o uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení atd.

Přenesená působnost

Přenesenou působností rozumíme výkon státní správy delegované státem prostřednictvím zákona na orgány územních samosprávných celků.

Podle přenesené působnosti rozlišujeme tyto kategorie obcí:

Obce

Obce s matričním úřadem

Obce se stavebním úřadem

Obce s pověřeným obecním úřadem a

Obce s rozšířenou působností, které podle zákona ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející obcím. Přenesenou působnost vykonávají orgány všech obcí ve věcech, které stanoví zvláštní zákon v základním rozsahu pro svůj správní obvod. Některé obce vykonávají státní správu i pro jiné obce, přes hranice svého správního obvodu.

Obecní úřady **obcí s rozšířenou působností** se dají považovat za mezičlánek přenesené působnosti státní správy mezi krajským úřadem a obecními úřady v jednotlivých krajích. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mají ve srovnání s ostatními obecními úřady některé oblasti působnosti navíc, a to nejen pro svůj vlastní, základní správní obvod, ale zpravidla i pro další obce v blízkém okolí.

Obce s rozšířenou působností vykonávají státní správu v přenesené působnosti ve svém správním obvodu.

Jedná se v první řadě o následující potřebné agendy, které občané nejčastěji využívají:

- evidence obyvatel
- vydávání cestovních a osobních dokladů
- řidičských průkazů, technických průkazů, evidence motorových vozidel
- živnostenské oprávnění
- výplata sociálních dávek
- sociálně právní ochrana dětí
- péče o staré a zdravotně postižené občany
- vodoprávní řízení, oblast odpadového hospodářství a ochrany životního prostředí
- státní správa lesů, myslivosti a rybářství
- oblast dopravy a silničního hospodářství

Po zrušení okresních úřadů převzalo jejich působnosti 205 obcí s rozšířenou působností. Některé působnosti zrušených okresních úřadů však přešly naopak na krajské úřady (například činnost dopravních úřadů).

V tabulce č. 2.2. jsou znázorněny počty obcí dle přenesené působnosti

Obec s matričním úřadem	1 275
Obce se stavebním úřadem	706
Obce s pověřeným obecním úřadem	393
Obce s rozšířenou působností	205

Zdroj: Vlastní úprava

2.4 Orgány obce a jejich činnost

Orgánem, který samostatně spravuje obec, je zastupitelstvo. **Zastupitelstvo** volí ze svých členů **starostu**, který obec zastupuje navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu, místostarostu, který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti. Výkonným orgánem obce je **rada obce** tvořená starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. Starosta stojí v čele obecního úřadu. **Obecní úřad** dále tvoří místostarosta, tajemník a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo v samostatné působnosti zastupitelstvo nebo rada obce, vykonává přenesenou působnost. Zastupitelstvo si může zřídit **výbory**. Každá obec musí mít

finanční a kontrolní výbor. Rada obce je oprávněna zřídit jako své iniciativní a poradní orgány **komise**. Komise může být rovněž zřízena pro výkon přenesené působnosti obce.²

Zastupitelstvo je kolektivně volený orgán. Má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Členy zastupitelstva obce jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci, případně i nezávislí členové. Jsou voleni v komunálních volbách na dobu 4letého volebního období. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem. **Zastupitelstvo obce** v rámci samostatné působnosti rozhoduje a schvaluje zejména: Program rozvoje územního obvodu obce, rozpočet obce a závěrečný účet obce za uplynulé rozpočtové období, schvaluje rozpočtový výhled, rozpočtová opatření, výši osobních a věcných nákladů obecního úřadu, výši odměn starosty a členů zastupitelstva, přijetí nebo převzetí úvěru, půjčky, poskytnutí půjčky, smlouvy o poskytnutí dotace, emisi komunálních obligací.

V přenesené působnosti schvaluje územně plánovací dokumentaci. Rozhoduje-li zastupitelstvo obce o nemovitostech, musí své záměry zveřejnit (15 dní předem na úřední desce obce nebo jiným způsobem). Zastupitelstvo obce rozhoduje o veřejných záležitostech, o hospodaření s rozpočtovými prostředky.³

Následující tabulka 2.3. Znázorňuje počet členů zastupitelstva obce, který je stanoven zákonem o obcích a je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce.

Tabulka 2.3. Počet členů zastupitelstva dle Zákona o obcích

Počet obyvatel	počet zastupitelů v obci
do 500	5 – 15
501 – 3 000	7 – 15
3001 – 10 000	11 – 25
10 001 – 50 000	15 – 35
50 001 – 150 000	25 – 45
nad 150 000	35 – 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb.

² PROVAZNÍKOVÁ, R., Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe. 1. Vydání, GRADA Publishing a.s., 2007. 280 s. ISBN 978-247-2097-5

³ Peková J., Pilný J., Jetmar M.: Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. aktualizované a přepracované vydání. Praha 2008, ASPI, 712 s.

Rada obce je výkonným orgánem v samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu obce působnosti a za svůj výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Podle zákona o obcích má vždy rada obce lichý počet členů (5 – 11). Radu obce tvoří starosta, jeho zástupce a radní (v obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada obce nevolí, její funkci zastává starosta).

Rada obce je volena zastupitelstvem. Do jejích kompetencí patří zejména zabezpečování hospodaření obce, schvalování rozpočtu, zřizování komisí a odborů obecního úřadu. Jednání rady obce jsou neveřejná.

Starosta je představitelem obce, zastupuje obec navenek. Starosta musí být vždy (na rozdíl od člena zastupitelstva obce) občanem České republiky. Volí jej zastupitelstvo obce, kterému se za také za výkon své funkce zodpovídá, a zastupuje ho jeden či více místostarostů. Starosta je ze své funkce členem rady obce a zároveň stojí v čele obecního úřadu. Připravuje, svolává a řídí schůze zastupitelstva obce

a rady obce. Odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce. Jmenuje a svolává tajemníka obce.

V ČR je starosta jednočlenným orgánem obce, který ji zastupuje navenek. Starostové jsou voleni do čela obcí bez zvláštního statusu i obcí se statusem městyse nebo města s výjimkou statutárních měst a hlavního města, dále do čela samosprávných městských částí v hlavním městě nebo statutárních městech nebo městských obvodů. Osoba v čele statutárního nebo hlavního města v obdobném postavení je označována primátor.

Výbory jsou iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce. Počet výborů závisí na zastupitelstvu obce, počet členů je lichý. Předsedou každého výboru je člen zastupitelstva. Výbor plní úkoly, kterými je pověřil zastupitelstvo obce. Vždy musí být ze zákona zřízen **finanční výbor** (kontroluje hospodaření obce) a **kontrolní výbor** (kontroluje usnesení zastupitelstva). Tyto výbory musí být nejméně tříčlenné, jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani členové, kteří se zabývají hospodařením obce. V případě, že se na území obce hlásí k jiné národnosti než české alespoň 10 % občanů, musí být zřízen **výbor pro národnostní menšiny**.

Komise jsou iniciativní a poradní orgány obce. Mohou předkládat návrhy, náměty. Za poradní orgán můžeme považovat i veřejné schůze občanů, na nichž by měli být občané pravidelně seznamováni s hospodařením obce.

Obecní úřad plní úkoly, které mu uloží obecní rada nebo zastupitelstvo a pomáhá jednotlivým komisím a výborům obecního zastupitelstva v jejich činnosti. Obecní úřad vykonává administrativně organizační činnost v samostatné i přenesené působnosti. V obcích s rozšířenou působností a obcích s pověřeným obecním úřadem musí a v ostatních obcích může (§ 110 odst. 1 zákona 128/2000 Sb.) být jmenován tajemník obecního úřadu, který je zaměstnancem obce a jehož jmenování i odvolání podléhá souhlasu ředitele krajského úřadu. Tajemník podle zákona fakticky řídí obecní úřad a je přímo podřízený starostovi či primátorovi, který stojí v čele úřadu. Obecní úřad se člení na odbory a oddělení, jejichž činnosti zastávají zaměstnanci obecního úřadu, tzv. úředníci.⁴

⁴ Peková J., Pilný J., Jetmar M.: Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. aktualizované a přepracované vydání. Praha 2008, ASPI, 712 s.

3 ROZPOČTY A EKONOMICKÉ FUNGOVÁNÍ OBCÍ

„Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Rozpočty územních samosprávných celků lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje.“⁵

3.1 Rozpočet obce

Rozpočet obce je finančním plánem, stanoví priority při zajišťování veřejných statků, alokuje finanční prostředky, může ovlivňovat úroveň zdanění nemovitostí v obci

a výši obecních poplatků aj. Objem rozpočtu obce je odvozován jednak od vlastních příjmů a výdajů, jednak z dotací, které získává obec ze státního rozpočtu a z rozpočtu KÚ.

Obec musí ze zákona 250/2000 Sb. každoročně sestavovat rozpočet příjmů a výdajů.

Většinou se rozpočet sestavuje ve dvojím průřezu – běžný a kapitálový rozpočet. *Běžný* rozpočet bilancuje opakující se příjmy a výdaje (provozní), vztahuje se k rozpočtovému období jednoho roku. *Kapitálový* rozpočet se vztahuje k financování investičních potřeb a zahrnuje jednorázové a neopakovatelné příjmy a výdaje.⁶

Rozpočet se dá sestavit třemi různými způsoby:

- nejčastěji se sestavuje jako **vyrovnaný**, kdy příjmy se rovnají výdajům.
- dále může být sestaven jako **přebytkový**. V takovém případě mohou být některé příjmy daného roku určeny k využití až v následujících letech.

⁵ PROVAZNÍKOVÁ, R., Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe. 1. Vydání, GRADA Publishing a.s., 2007. 280 s. ISBN 978-247-2097-5

⁶ PROVAZNÍKOVÁ, R., Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe. 1. Vydání, GRADA Publishing a.s., 2007. 280 s. ISBN 978-247-2097-5

- A nakonec může být rozpočet **schodkový** a to v případě, že schodek lze uhradit finančními prostředky z minulých let, půjčkou, úvěrem, prodejem dluhopisů či jinou finanční výpomocí.

V hospodaření obce je velmi úzký vztah mezi peněžními prostředky a majetkem obce. Při sestavování rozpočtu obec vychází:

- z disponibilních prostředků na běžném účtu,
- z reálných příjmů obce v průběhu hospodářského roku,
- z plánovaných výdajů na zajištění veřejných statků pro obyvatele obce.

3.2 Rozpočtový výhled

Podkladem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled. Předpokladem je vypracován rozpočtového výhledu nejen v základních údajích, jak nařizuje zákon. Vlastní návrh by měl vycházet z analýzy hospodaření nejméně dva roky zpět. Jednotlivé odbory by měly návrh své části rozpočtu rozdělit na příjmy, výdaje a kapitálové výdaje. Sestavený návrh rozpočtu se projednává ve finančním výboru a v radě obce. Schvalování rozpočtu je výhradní pravomocí zastupitelstva. Schválený rozpočet je vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Schodek musí být pokryt prostředky z minulých let, popř. smluvně zajištěným úvěrem, půjčkou, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje majetku či vlastních obligací.

Rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný.

Rozpočtový výhled se zpravidla sestavuje na 2 – 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Je pomocným nástrojem sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, především o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku. Je vhodné, aby rozpočtový výhled odrážel konkrétní (měnící se) podmínky hospodaření obce a aby byl každoročně v souvislosti se schvalováním ročního rozpočtu aktualizován.⁷

⁷ ČERVENKA, M., Soustava veřejných rozpočtů 1. vydání., 2009. LEGES 208 s. ISBN 978-80-87212-11-0

V České republice se rozpočtový proces sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces je však delší, zpravidla trvá 1,5 – 2 roky. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let.

Jednotlivé fáze rozpočtového procesu můžeme rozdělit do těchto etap:

- Analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,
- Sestavení návrhu rozpočtu,
- Projednávání a schválení,
- Kontrola plnění rozpočtu,
- Přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet,
- Následná kontrola,
- Aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu⁸

Návrh rozpočtu a tvorbu podkladů pro tvorbu rozpočtu zpravidla sestavuje finanční odbor.

3.3 Rozpočtová skladba

Rozpočet územního samosprávného celku a rozpočet svazku obcí se zpracovává v třídění podle **rozpočtové skladby**, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou MF č. 323/2002 Sb.⁹ Rozpočtová skladba uplatňuje pro finanční operace veřejných rozpočtů čtyři základní hlediska třídění a to hlediska:

- odpovědnostní,
- druhové,
- odvětvové,
- konsolidační.

⁸ PROVAZNÍKOVÁ, R., *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 1. Vydání, GRADA Publishing a.s., 2007. 280 s. ISBN 978-247-2097-5

⁹ ČERVENKA, M., *Soustava veřejných rozpočtů* 1. vydání., 2009. LEGES 208 s. ISBN 978-80-87212-11-0

Odpovědnostní (kapitální) hledisko třídí příjmy na příjmy a výdaje na kapitoly a to podle správců kapitol. U územních rozpočtů není odpovědnostní hledisko povinně uplatňováno. Obvykle tyto kapitoly u obcí reprezentují část rozpočtu, s kterou hospodaří např. odbor obecního úřadu.

Druhé hledisko třídí finanční operace na příjmy, výdaje a financování.

Příjmy představují veškeré nenávratně inkasované prostředky a nezahrnují ty přijaté finanční prostředky, kdy si rozpočet vypůjčuje peníze ke krytí svých výdajů. (viz dále třídy: 1, 2, 3)

Výdaje představují veškeré nenávratně poskytnuté prostředky a nezahrnují prostředky, kdy platby jsou charakteru splátek úvěrů. (viz dále třídy: 5, 6)

Financování zahrnuje operace jako jsou výpůjčky peněžních prostředků, splátky jistiny půjček apod. (viz dále třída: 8).

Druhé třídění používá ke třídění tyto třídy:

- Třída 1. Daňové příjmy
- Třída 2. Nedaňové příjmy
- Třída 3. Kapitálové příjmy
- Třída 4. Přijaté transféry (používá se i označení dotace)
- Třída 5. Běžné výdaje
- Třída 6. Kapitálové výdaje
- Třída 8. Financování

Poznámka: Třída 7 se nepoužívá.

Druhé hledisko třídění používá celkově čtyřmístný kód.

3.4 Rozpočtový proces

V případě, že není schválen rozpočtový proces před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření ÚSC v době schválení pravidly rozpočtového provizoria. Pro rozpočtové provizorium obcí nejsou stanovena žádná pravidla. Převážně se jako rozpočtové provizorium používá forma hospodaření - podle rozpočtu minulého roku, kdy se umožňuje čerpat jedna dvanáctina rozpočtu minulého roku měsíčně. Rozpočtové provizorium se zpravidla používá ne z důvodu nekvalitního hospodaření ÚSC, ale jako reakce na vnější vlivy. Ve většině případů před zahájením rozpočtového roku nelze sestavit kvalitní rozpočet obce, protože např. nejsou známy dotace ze státního rozpočtu na příslušný rok ani výsledky hospodaření předcházejícího roku. Z toho důvodu bývá rozpočtové provizorium se používáno obcemi velice často.

Po schválení rozpočtu v zastupitelstvu obce se jeho rozpis provádí neprodleně. Součástí rozpisu rozpočtu je sdělení závazných ukazatelů rozpočtu těm subjektům, které jsou povinny se jimi řídit. Při rozpisu rozpočtu se rozpočet člení podle podrobné rozpočtové skladby.

Po schválení rozpočtu je obec povinna uskutečňovat hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem po celý rozpočtový rok. Obec je povinna pravidelně měsíčně předkládat Ministerstvu financí zprávy o svém hospodaření. Jedním z orgánů, který se výrazně podílí na kontrole rozpočtu obce je finanční výbor.

Rozpočet může být po jeho schválení změněn z důvodu

- změny v organizaci hospodářství financovaného rozpočtem (organizační změny),
- změny právních předpisů ovlivňujících výši rozpočtovaných příjmů nebo výdajů (metodické změny); patří mezi ně také cenové změny ovlivněné změnami právní úpravy regulovaných cen, nebo
- změny objektivně působících skutečností ovlivňujících plnění rozpočtu příjmů či výdajů (věcné změny).

Změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, která se evidují podle časové posloupnosti. Rozpočtovým opatřením je:

- přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů,

- použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu,
- vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů; tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.

Rozpočtová opatření se uskutečňují povinně, jde-li o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, o změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám, nebo jestliže hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku“¹⁰

Každá obec je povinna ze zákona si nechat přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok. Závěrečný účet se zpracovává v podobné struktuře jako rozpočtové skladby, zahrnuje plnění rozpočtu, jeho příjmů a výdajů, použití fondů, vztahy ke státnímu rozpočtu, krajům apod. Je povinností nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok. Přezkoumání hospodaření upravuje zvláštní předpis. Před projednáváním závěrečného účtu obce, které provádí zastupitelstvo obce, je nutno závěrečný účet zveřejnit na minimálně 15 dnů na úřední desce před projednáním v zastupitelstvu obce. Projednání závěrečného účtu uzavírá zastupitelstvo buď souhlasem s celoročním hospodaření „bez výhrad“ nebo „s výhradami“ (pokud byly zjištěny chyby a nedostatky v hospodaření). Závěrečný účet musí být ÚSC projednán zastupitelstvem do 30. 6. následujícího roku.

3.5 Obec Hať a její současnost

Obec Hať leží na úpatí Hlučínské pahorkatiny, 7 km od města Hlučín a 17 km jižně od města Ostravy. Obě tato města významně ovlivňují život obce. V nich nachází zaměstnání převážná část obyvatel obce. Jedná se o obec, která se v poměrech ČR považuje za větší obec, kde žije přibližně 2600 obyvatel. Zastupitelstvo obce má 15 členů, rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Zasedání zastupitelstva obce jsou veřejná.

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Schůze rady obce jsou neveřejné. Rada obce Hať je 5 - ti členná, tvoří ji starosta, místostarosta a tři radní.

¹⁰ Zákon č. 250/2000 Sb., § 16

Letos, v I. a II. čtvrtletí roku 2011, probíhá celonárodní sčítání počtu obyvatel, ale dle dostupných záznamů má aktuálně obec 2580 obyvatel a 771 čísel popisných. Je typicky zemědělskou obcí. Rozloha jejího katastru zaujímá plochu 1573 ha, z toho je 1266 ha zemědělské půdy. Na ní hospodaří pouze soukromí zemědělci.

Obcí protéká od západu k východu potok Bečva, který pramení na katastru obce Vřesina v lokalitě Vodní důl. Délka jeho toku na katastru obce je 5238 m. V období let 1958 – 1973 bylo jeho koryto upraveno. Nad obcí ve stejném roce vznikla retenční nádrž. Potok se na katastru polské obce Zabelkov vlévá do řeky Odry. Východní a severní hranice katastru v délce 5746 m tvoří státní hranice s Polskou republikou, konkrétně s obcemi Rudyszwald, Roszkov, Krzyzanowice, Nowa Wioska, Owsiszce.

Překračovat státní hranice po vstupu ČR do schengenského prostoru dne 21.12.2007 je možné nyní na kterémkoliv místě k.ú. obce Hať, pro přejezd vozidel do Polska je možno využít i dva hraniční přechody.

Hať je od roku 2002 sídlem Hlučinského děkanátu církve římskokatolické, ke které se hlásí většina obyvatel obce. Dominantou obce a jedinou kulturní památkou v obci je barokní kostel sv. Matouše postavený opavskou jezuitskou kolejí v roce 1731. Na území obce se rovněž nachází hodně drobných sakrálních staveb – kaplí a křížů.

V celé obci je zaveden plyn a vodovod. Stejně tak byla provedena v devadesátých letech digitalizace telefonní sítě. Mimo to je obec pokryta signálem všech tří provozovatelů mobilních sítí.

3.6 Historie obce Hať

První historická zmínka o obci Hať vůbec je v listině papeže Inocenta IV. vydané 18.12.1250 v Lyonu. V této listině, kterou papež potvrzuje veškeré zboží kláštera velehradského, je osada označená pojmem „Had“ a snad tato první písemná zpráva zavedla příčinu, proč se plaz dostal do obrazového znamení obecní pečeti.

Další informace o obci se poté objevuje až po 189 letech. V roce 1439 se znovu objevuje Hať v listině, kterou opat velehradského kláštera Štěpán zastavuje tuto ves společně se vsí Píšť a Ovsíště, panu Čeňkovi ze Tvorkova. Poté se Hať připomíná

v listině krále Jiřího z Poděbrad z 1. 2. 1468. Tehdy byla v držení Bernarda Bírka z Násile. Posléze se dostala do majetku pánů z Benešova a na Drahotuších. Někteří z nich se titulovali „z Hati“ nebo „Haťský“. Pravděpodobně za nich byla ve vsi zbudována tvrz. Panské sídlo po připojení obce nejprve k panství hlučinskému v r. 1517 a potom r. 1567 k Šilheřovicím ztratilo na významu a beze stopy zaniklo. V roce 1567 získal vsi Darkovice, Hať, Koblův a Šilheřovice jako samostatné panství Karel z Vrbna. V roce 1609 získala toto panství Bohunka Stošová z Kounic.

V roce 1625 koupil Hať a Ovsiště Bernard Lichnovský z Voštic. Krátce na to náležela Hať opět k šilheřovickému panství. Do majetku hraběte Šlika se toto panství dostává v roce 1632. Již v roce 1567 byla v obci fara, při které byla v roce 1576 postavena jedna z nejstarších škol na Hlučínku. Podle tzv. „Hushuňku“, jednoho z nejstarších soupisů venkovského obyvatelstva v obcích Hlučínska, byl v roce 1608 v Hati 1 svobodný fojt, 40 sedláků, 9 zahradníků a 2 svobodní mlynáři. Obrovský požár, kterému padl za oběť i zdejší mlýn, propukl v obci v roce 1673. V následujícím roce koupila Hať se šilheřovickým panstvím opavská jezuitská kolej, která své rekatolizační dílo završila r. 1731 stavbou jednolodního barokního kostela sv. Matouše. Ten byl v roce 1894 prodloužen přístavbou o 12 m, celý přikryt břidlicí a rovněž vnitřní vybavení – oltáře a sochy byly pořízeny nové. Dle karolínského katastru žilo v Hati r. 1721: 33 sedláků, 9 zahradníků a 2 mlynáři, kteří vlastnili dva mlýny o dvou složeních.

Historickým přelomem v životě obce byly události v pol. 18. stol., kdy v roce 1742 po prohrané válce byla Marie Terezie nucena podstoupit část Slezska Prusku. Po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 připadla obec se šilheřovickým panstvím náboženskému fondu a roku 1787 je nejprve získal Karel Laryš a ještě téhož roku Fridrich Eichendorff. Od r. 1844 byla majetkem Rothschildů.

Na základě mírové smlouvy uzavřené po skončení I. světové války mezi spojeneckými mocnostmi a Německem dne 28. června 1919 ve Versailles připadly obce Hlučínska 4. února 1920 k ČSR. Obec Hať se dvorem Karlovec byla rozhodnutím mezinárodní komise pro stanovení hranice československo-německé spolu s obcí Píšť připojena k ČSR 16. 3. 1923 a začleněna do okresu Hlučín. Na katastru obce vznikly dva hraniční přechody pro malý pohraniční styk s Německem.

V letech 1938 – 1945 se obec, stejně jako ostatní obce Hlučínska, stala součástí německé říše. Občané Hlučínska, pokud se zde narodili před rokem 1910 a měli zde 10. 10. 1938 stálé bydliště, včetně manželek, dětí a vnoučat, automaticky získali německé občanství. Na muže se vztahovala branná povinnost. Museli narukovat do německé armády, kde mnoho z nich položilo své životy.

Dne 21. 4. 1945 byla obec osvobozena. Byly obnoveny hraniční přechody, tentokrát s Polskou lidovou republikou. Až do roku 1960 patřila obec pod správní okres Hlučín. Po jeho zrušení byla připojena k okresu Opava. V roce 1978 byla Hať v rámci integrace přičleněna k městu Hlučín a stala se jeho městskou částí. Tento stav trval až do roku 1990, kdy se znovu osamostatnila.

Způsob hospodaření samostatné obce Hať nejlépe znázorňuje níže uvedená tabulka s uvedením příjmů a výdajů za období posledních pěti let.

Tab. č. 3.1: Příjmy a výdaje podle třídního členění rozpočtové skladby (v tis. Kč).

	2006	2007	2008	2009	2010
Třída 1 - Daňové příjmy	16.091,99	17.099,94	19.329,65	16.986,50	18.145
Třída 2 – Nedaňové příjmy	2.642,31	2.919,61	3.133,01	3.085,13	3.578
Třída 3 – Kapitálové příjmy	24,16	18,29	49,05	52,62	260
Třída 4 – Přijaté transfery	1.196,40	1.058,14	1.158,94	21.506,70	18.013
Příjmy celkem	19.954,86	21.095,98	23.670,65	41.630,95	40.176
Třída 5 - Běžné výdaje	11.134,42	12.016,51	11.452,02	21.920,36	20.568
Třída 6 – Kapitálové výdaje	7.940,07	5.931,48	19.546,16	19.704,61	12.797
Výdaje celkem	19.074,49	17.947,99	30.998,18	41.624,97	33.365
Třída 8 - financování	- 880,48	- 3.148,01	7.327,42	- 6,09	- 6.811

Zdroj: Vlastní zpracování, ARIS, závěrečný účet obce Hať za rok 2010 (předběžný)

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že obec své výdaje poměrně dobře „drží na uzdě“. De facto každý rok jsou příjmy obce vyšší než její výdaje, mimo roku 2008. Je zde patrné, že obecní zastupitelé zodpovědně řídí finanční toky obce.

4 NÁVRHY FINANCOVÁNÍ VYBRANÉ INVESTIČNÍ AKCE V OBCI

V obci Hať dochází v posledních letech v souvislosti s nároky na zabezpečení obslužnosti služeb a s ohledem na zvyšující se nároky na uspokojení potřeb služeb ze strany ekonomicky aktivního obyvatelstva regionu k potřebě zajistit do budoucna komplexní rozvoj občanské vybavenosti tohoto venkovského regionu. Z potřeby řešit nevyhovující stav podmínek, pro zajištění kvalitních služeb občanské vybavenosti byl zastupitelstvem obce projednán projektový záměr přemístit nevyhovující část služeb do zcela nových prostor, které budou vyhovovat všem sociálním a sanitárním normám dnešní doby.

4.1 Návrhy způsobů financování investičních akcí

Výstavba polyfunkčního domu je poměrně velká investiční akce a je nutné posoudit vhodnost všech možných způsobů jejího financování. Na základě zpracovaného projektu se očekává finanční náročnost na úrovni 9.876.013,- Kč, což je pro obec Hať výdaj značného objemu.

Základní možností je využití vlastních zdrojů, jejichž objem je však limitován rozpočtem a způsobem hospodaření obce.

Dalším způsobem financování investičních akcí těchto rozsahů je využití cizích zdrojů, mezi něž patří zejména střednědobé a dlouhodobé úvěry, půjčky a návratné finanční výpomoci. Cizí zdroje jsou však úzce spojeny s úrokovými náklady, dobou splatnosti, způsobem zajištění a doložením schopnosti splácení dluhové služby.

Poslední variantou je využití dotací ze státního rozpočtu nebo fondů EU. Čerpání dotace však bývá provázáno s požadavkem na zajištění finančních prostředků ke spolufinancování projektu, což může být doloženo vlastními nebo cizími zdroji.

4.1.1 Možnost financování z vlastních zdrojů

Využití vlastních zdrojů je navázáno na hospodaření obce a způsoby sestavování rozpočtů. Každá obec musí ze zákona každý rok sestavovat a předkládat

ke schválení v Zastupitelstvu příslušné obce svůj návrh rozpočtu, ze kterého se pak v průběhu následujícího kalendářního roku vychází. Jak již bylo výše zmíněno, rozpočet se dá sestavit třemi různými způsoby, jako **vyrovnaný**, **přebytkový** nebo **schodkový**.

Obec Hať zvažuje možnost financovat svou investiční akci pouze z vlastních zdrojů. V takovém případě je základním úkolem vedení obce najít nejvhodnější způsob získání dostatečného množství finančních prostředků, ale současně zachovat chod obce a neohrozit další fungování obce přílišným zatížením jejího rozpočtu a podle toho jej také sestavit.

Jednou z možností, jak získat finanční prostředky je prodej majetku. Problém obce Hať je ten, že de facto nemá zbytný majetek, který by byl vhodný k prodeji a výnos z jeho prodeje by tak mohl být využit k profinancování výstavby Domu služeb.

Další varianta spočívá ve vytváření přebytku běžného rozpočtu a strádání takto získaných prostředků do doby, než bude celý obnos našetřen.

Celkové příjmy obce se každoročně pohybují v průměru na úrovni cca 22,0 mil. Kč s výjimkou posledních dvou let, kdy obec získala dotaci na realizaci protipovodňových opatření a na rekonstrukci místní komunikace na Česko-Polské hranici (Hať – Zabelkov). Přehled závěrečných účtů za uplynulá období je znázorněn v tab. č. 3.1., z té vyplývá, že obec každoročně hospodář de facto s přebytkem, mimo roku 2008

Z tabulky č. 3.1. tak vyplývá, že díky přebytkovému hospodaření v minulosti, s výjimkou roku 2008, by obec byla schopna ufinancovat tuto akci z vlastních zdrojů. Tato schopnost vyplývá již z bližšího pohledu do tabulky, kde je zřejmé, že obec poměrně zodpovědně řídí své výdaje ve vztahu k objemu příjmů. De facto každý rok je rozpočet přebytkový. Je zde patrné, že obecní zastupitelé se svým voličům opravdu zodpovídají, jelikož vzhledem k velikosti obce jsou poměrně dost příbuzensky a vztahově provázáni na její obyvatele.

4.1.2 Možnost financování z cizích zdrojů

Dalšími zdroji hojně využívanými obcemi k financování svých investičních akcí, patří střednědobé a dlouhodobé bankovní úvěry čerpané u peněžních ústavů, příjmy

z emitovaných komunálních dluhopisů, návratné finanční výpomoci a půjčky ze státního rozpočtu.

S ohledem na rostoucí zadluženost měst a obcí v České republice, přijala vláda ČR program Monitoringu hospodaření obcí.

Cílem tohoto monitoringu je vést obce k větší obezřetnosti při hospodaření se svěřenými veřejnými prostředky. Bylo rozhodnuto, že na základě usnesení vlády ČR ze dne 12. listopadu 2008 č. 1395, o monitoringu hospodaření obcí a o zrušení usnesení vlády ze dne 14. dubna 2004 č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby, provede každoročně Ministerstvo financí ČR výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnotí výsledky výpočtu, přičemž bude vycházet vždy z údajů k 31. 12. příslušného roku (po závěrečných zápisech). Poprvé byla soustava informativních a monitorujících ukazatelů vypočítána za rozpočtový rok 2008.

Ministerstvo financí vyhodnotí potřebné podklady, přičemž musí vzít v úvahu veškerá fakta, která vedla k překročení stanovené meze. Dále je nutno zohlednit:

- celková zadluženost obce nebo kraje;
- celková zadluženost obce nebo kraje v přepočtu na 1 obyvatele;
- daňová výtěžnost vztažená na 1 obyvatele obce nebo kraje;
- trend zadluženosti v minulých letech;
- velikost obce nebo kraje;
- celková finanční situace obce nebo kraje.

Ministerstvo financí propočte jednotlivým obcím a krajům definitivní ukazatel dluhové služby. Obce a kraje, které překročí stanovenou výši ukazatele dluhové služby o 30 %, budou o této skutečnosti informovány dopisem ministra financí s upozorněním, že by měly přijmout opatření, proti překročení ukazatele dluhové služby v příštím období.

Jestliže i v dalším roce obec nebo kraj překročí stanovený ukazatel dluhové služby, Ministerstvo financí informuje poskytovatele prostředků ze státního rozpočtu

a státních fondů, aby při projednávání žádostí těchto obcí a krajů o dotaci, o půjčku nebo o návratnou finanční výpomoc zohlednili tuto skutečnost. Tato informace je zpracována formou seznamu a je všem poskytovatelům k dispozici.

Ke konci roku 2009 vykazaly sumárně všechny obce včetně jimi zřízených příspěvkových organizací celkový dluh v objemu **80,6 mld. Kč**. Ve srovnání s rokem 2008 se jedná o **nárůst o 0,6 %**, přičemž v absolutním vyjádření činí tento nárůst 0,5 mld. Kč. Při srovnání roků 2009 a 2008, tak jde o nárůst v absolutním i procentuálním vyjádření. I přesto se v historii objevil rok 2006, ve kterém byla zadluženost vyšší než v roce 2009, tato skutečnost je patrná z tab. č. 4.2.

Do celkového objemu zadluženosti obcí se počítají:

- bankovní úvěry od peněžních ústavů,
- emitované komunální dluhopisy,
- přijaté návratné finanční výpomoci a půjčky ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů,
- ostatní dluhy.

Tab. č. 4.2.: Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2001 – 2009 (v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Úvěry	22,6	27,3	35,2	38,5	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8
Komunální dluhopisy	13,3	15,9	21,7	23,9	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7
Přijaté návratné fin.výpomoci a ost.dluhy	12,4	12,6	13,5	12,4	11,8	10,9	9,9	10,0	10,1
Celkem	48,3	55,8	70,4	74,8	79	80,9	79,2	80,1	80,6

Zdroj: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zadluzenost_uzem_sprav_celku_55086.html

Z příložené tabulky je zřejmé, že na zvýšení celkové zadluženosti má vliv nárůst položky úvěry (o 8,4 mld. Kč). Naopak v položce komunální dluhopisy došlo k poklesu o 8,0 mld. Kč¹¹.

¹¹ ZADLUŽENOST ÚZEMNĚ SPRÁVNÍCH CELKŮ

Dostupné z WWW : http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zadluzenost_uzem_sprav_celku_55086.html

4.1.3 Bankovní úvěry

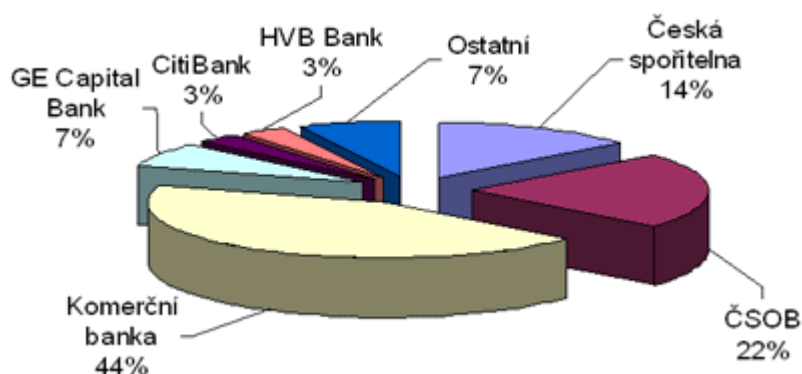
Bankovní úvěry dnes městům a obcím poskytuje velká část finančních ústavů. Za největšího věřitele je považována Česká spořitelna, a. s., což je pravděpodobně dáno skutečností, že drtivá většina měst a obcí u ní má historicky zřízené běžné účty. Obce prozatím pouze sporadicky využívají úvěrů od Evropské investiční banky.

Obecní investiční akce, které jsou financovány za pomoci bankovních úvěrů, zvyšují životní úroveň obyvatelů obce díky zlepšení obecní vybavenosti. Jejich hlavním cílem však není prioritně přinášet obci zisk. Na rozdíl od běžných podnikatelských subjektů musí obce zajistit splácení dluhové služby z jiných příjmů obecního rozpočtu. Tyto úvěry ve valné většině musí být zajištěny zřízením zástavního práva k majetku obce ve prospěch úvěrující banky. V okamžiku, kdy financující

banka na základě provedených analýz usoudí, že systém pravidelných příjmů v obci je stabilní, je možné u některých bank změnit formu zajištění na budoucí příjmy obcí. Tato změna je však podmíněna vedením běžných účtů u financující banky. Takto si banky ošetřují, že peněžní toky vedené přes účty dlužníka mohou případně sloužit k úhradě jeho závazků vůči věřiteli.

Pro financování investičních záměrů měst a obcí připravily tři největší tuzemské banky (ČSOB, Komerční banka a Česká spořitelna) speciální produkty na financování záměrů a projektů spolufinancované z dotací Evropské unie. Graf č. 4.1 znázorňuje, že tyto tři banky se svými produkty, připravenými na míru, drží první místa při financování projektů spolufinancovaných z dotací ze strukturálních fondů Evropské unie.

Graf č. 4.1: Tržní podíl v počtu vydaných úvěrových příslibů.

Zdroj: <http://www.penize.cz/urokove-sazby/17103-evropske-programy-bank-objev-roku-nebo-marketing>

Financování ze strany banky musí respektovat veškeré detaily předložených projektů připravených k projektům financovaným dotacemi z evropských fondů. Na počátku je potřeba předfinancovat projekt nebo jeho část, protože dotace se vyplácejí až po dokončení projektu a to i s několika měsíčním zpožděním. V této době však již financovaný subjekt musí fungovat ve standardním režimu, tj. hradit své závazky vyplývající z jeho činnosti. K předfinancování se obvykle využívá investičních úvěrů, které mají smluvně povoleny předčasné splátky v objemu očekávané dotace¹².

Program Ponte II

Komerční banka poskytuje ke spolufinancování projektů dotovaných ze Strukturálních fondů Evropské unie dva základní typy úvěrů:

1. **Úvěr na předfinancování grantu Evropské unie** - jde o krátkodobý nebo střednědobý úvěr na řešení časového nesouladu mezi úhradou výdajů projektu a okamžikem čerpání dotace ze Strukturálních fondů Evropské unie.

Při stanovení ceny zdrojů se u tohoto typu úvěru využívá především pohyblivá úroková sazba. Úroky klient hradí měsíčně nebo čtvrtletně, v termínech sjednaných ve Smlouvě o úvěru. Velká část jistiny, popř. celá jistina se splácí z dotace čerpané ze Strukturálních fondů Evropské unie.

2. **Standardní úvěr na spolufinancování projektu** - jde o střednědobý nebo dlouhodobý úvěr na financování výdajů projektu, které není možno profinancovat z dotací ze Strukturálních fondů Evropské unie.

Ke stanovení ceny se využívá jak pevná, tak i pohyblivá úroková sazba. Úroky klient hradí měsíčně nebo čtvrtletně, v termínech sjednaných ve Smlouvě o úvěru. Jistina se splácí podle splátkového kalendáře uvedeného ve Smlouvě o úvěru uzavřené mezi klientem a bankou.

Oba výše uvedené základní typy úvěrů lze čerpat jednorázově nebo postupně, a to k přímým platbám na účet dodavatele na základě předložených dokladů.

¹² EVROPSKÉ PROGRAMY BANK

Dostupné z WWW : <http://www.penize.cz/urokove-sazby/17103-evropske-programy-bank-objev-roku-nebo-marketing>

Ve specifických a předem odsouhlasených případech mohou být prostředky převedeny i na běžný účet klienta¹³.

Program na spolufinancování projektů podporovaných z fondů EU

Pro financování projektů realizovaných z evropských fondů zřídila ČSOB speciální odbor, tzv. „ČSOB EU Centrum“ a uzavřela dohodu se specializovanou firmou, která se zabývá přípravami projektů na financování z fondů EU. V rámci svého programu poskytuje Banka poradenství všem subjektům, které mají zájem realizovat tento typ projektů. V rámci svých služeb pak svým klientům, kteří žádají o dotace z fondů Evropské unie, vydává jak úvěrové přísliby, tak i následně poskytuje úvěry na předfinancování dotace a poté na spolufinancování projektu. Tento úvěr je čerpán na úhradu uznatelných nákladů projektu, které se následně splácejí z přidělených dotací z fondů EU nebo státního rozpočtu nebo na úhradu uznatelných nákladů projektu, které nejsou uhrazeny z dotací ani z vlastních zdrojů klienta. Banka nabízí krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé typy účelových úvěrů¹⁴.

Program OBEC 2

Od srpna roku 2009 zahájila Českomoravská záruční banka poskytování úvěrů v Programu dlouhodobých úvěrů pro financování investic k zachování a rozvoji infrastruktury obcí. Příjemcem úvěru mohou být obce, svazky obcí a vodohospodářské akciové společnosti s kapitálovou účastí obcí na území České republiky

Banka poskytuje úvěry za těchto podmínek:

- úvěry jsou poskytovány pouze v české měně a pouze na financování způsobilých výdajů projektu,
- výše úvěru - minimálně 8 mil. Kč, maximálně 250 mil. Kč,
- splatnost úvěru – min. 10 let, max. 15 let, od data podpisu smlouvy o úvěru,

¹³ PROGRAM PONTE

Dostupné z WWW : <http://www.kb.cz/cs/verejna-sprava/specialni-nabidky/program-ponte-ii-12.shtml>

¹⁴ PROGRAM NA SPOUFINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ PODPOROVANÝCH Z FONDŮ EU

Dostupné z WWW : <http://www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Uvery/Stranky/Program-spolufinancovani-projektu-EU.aspx>

- čerpání úvěru – do 30 měsíců od data podpisu smlouvy o úvěru na základě předložených daňových či účetních dokladů, nedočerpání úvěru nepodléhá sankci,
- odklad splátek jistiny úvěru – až 36 měsíců od data podpisu smlouvy o úvěru,
- úroková sazba – pevná po celou dobu splácení úvěru, výše úrokové sazby se stanovuje při poskytnutí úvěru podle podmínek na finančním trhu,
- zajištění úvěru není vyžadováno s výjimkou úvěrů pro svazky obcí nebo úvěrů se zvýšeným rizikem návratnosti úvěrových zdrojů¹⁵.

4.1.4 Emitované komunální dluhopisy

Komunální dluhopisy vydávají jednotlivé obce nebo banky, které pak z výnosu prodeje dluhopisů poskytují obcím úvěry. Finanční prostředky získané z dluhopisů se nejčastěji používají ke zdokonalení infrastruktury v obci. Z pohledu investora do dluhopisů se jedná o relativně nízko rizikovou investici. Kromě jistoty nabízejí také určitou míru zhodnocení, popřípadě další výhody například v podobě daňových úlev nebo možnosti předčasné výpovědi či předčasného odkupu. Při pohledu na trh s dluhopisy je patrné, že stát a obce vydávají především dluhopisy s dlouhou dobou splatnosti, jelikož mají zájem o dlouhodobé a kapitálově silné investory. Jako nejideálnější se jeví zejména pojišťovny a penzijní fondy. Splácení komunálních dluhopisů probíhá buďto ze státního nebo z obecního rozpočtu¹⁶.

Komunální obligace od roku 2004 vydala pouze tři magistrátní města a to Praha (15,2 mld. Kč), Brno (4,6 mld. Kč) a Ostrava (3,1 mld. Kč). Oproti stavu v 90. letech 20. století, kdy komunální obligace emitovaly i menší obce, jde o změnu na trhu s dluhopisy. Některé obce či města se dostala do problému s jejich splácením, zejména díky způsobu hospodaření některých zastupitelstev, popř. díky nesolidním lidem, kteří měli vliv na rozhodování obce jako subjektu. Zřejmě na základě jejich negativního příkladu se další menší obce do emise komunálních obligací raději nepouštějí¹⁷.

¹⁵ PROGRAM OBEC 2

Dostupné z WWW: <http://www.cmzrb.cz/tiskove-centrum/archiv-novinek/program-obec-2-nove-uvery-pro-obce>

¹⁶ EMITOVANÉ KOMUNÁLNÍ DLUHOPISY

Dostupné z WWW : <http://www.dluhopisy.com/>

¹⁷ HOSPODAŘENÍ KRAJŮ A OBCÍ

Dostupné z WWW : http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/hosp_kraju_obci_55086.html

4.1.5 Návrtná finanční výpomoc

Pod pojmem návratná finanční výpomoc se rozumí finanční prostředky ze státního rozpočtu poskytované jednotlivým územním samosprávným celkům (obcím, krajům, dobrovolným svazkům obcí a jimi zřízeným příspěvkovým organizacím).

Návratná finanční výpomoc je koncipována jako rozpočtové opatření a je konečnému příjemci poskytována bezúročně. O jejím poskytnutí rozhoduje poskytovatel

na základě žádosti příjemce. V rozhodnutí musí být uveden termín její splatnosti, a to buďto jednorázově nebo postupně dle splátkového kalendáře.

Případné porušení stanovených pravidel by muselo být postihováno dle § 30 rozpočtových pravidel republiky. Vzhledem k tomu, že nejde o standardní smluvní vztah, nemohlo by být nedodržení podmínek vymáháno soudní cestou. Nedodržení termínu splatnosti této finanční výpomoci by bylo posuzováno jako zadržování prostředků státního rozpočtu.

Argumentem k poskytnutí návratné finanční výpomoci obci, může být jen vznik finanční nouze obce, která může být vyvolána časovým nesouladem mezi inkasem rozpočtovaných příjmů a okamžikem realizace rozpočtovaných výdajů v daném kalendářním roce. Z tohoto důvodu se návratnost poskytnuté návratné finanční výpomoci stanovuje vždy nejpozději do konce běžného kalendářního roku¹⁸.

4.1.6 Možnost financování pomocí dotací

Další možností financování investičních projektů obcí jsou dotace, které jsou poskytovány prostřednictvím různých dotačních programů, které vyhláší jednotlivá ministerstva, státní fondy, Evropská unie nebo kraje. Dotacemi rozumíme peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv popř. strukturálních fondů EU, které se poskytují právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel. Dotace tedy může být poskytnuta, ale i nemusí. Na její poskytnutí totiž není právní nárok. Oprávnění poskytnout dotaci nebo návratnou finanční výpomoc je svěřeno pouze ústředním orgánům státní správy.

¹⁸NÁVRATNÁ FINANČNÍ VÝPOMOC

Dostupné z WWW : http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zpravy_MF_cislo_3_rocnik99.pdf

Prvním předpokladem pro získání dotace nebo návratné finanční výpomoci je žádost o tuto dotaci. Rozhodnutí o poskytnutí vydává poskytovatel, přičemž toto musí obsahovat označení příjemce dotace, účel, na který je dotace poskytována a podmínky použití dotace. Příjemci dotace je vedle samozřejmé povinnosti dodržet podmínky použití dotace stanovena i povinnost dotaci s poskytovatelem ve stanovených termínech finančně vypořádat.

Poskytnutá dotace může být odňata v případech, kdy dojde k porušení pravidel pro čerpání dotací nebo, že se naplní jiné stanovené důvody. Řízení o odnětí dotace může být např. zahájeno pokud dojde k vázání prostředků státního rozpočtu nebo ke zjištění, že údaje na jejichž základě byla dotace poskytnuta, byly neúplné popřípadě nepravdivé, či ke zjištění, že rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo vydáno v rozporu se zákonem.

Nalezení vhodného a správného dotačního programu na profinancování výstavby Domu služeb však není úplně snadné. Samotné žádání o dotaci je poměrně náročným a zdoluhavým procesem. Zpracování projektu, nastavení způsobu spolufinancování (zda vlastní resp. cizí zdroje), výběr dodavatele či zhotovitele a pak přidělení samotné dotace, po které následuje následná realizace díla, trvá měsíce a někdy

až roky od započetí přípravy akce. Tato dlouhá doba tak může investorovi i dalším subjektům, které se podílejí na realizaci projektu přinášet různé problémy spojené se změnami na trhu v průběhu času.

Přidělení dotace je podmíněno důkladnou přípravou projektu. Celková kvalita přípravy, zpracování a dostatečný rozsah těchto materiálů má velký vliv na konečné hodnocení projektu a případné schválení žádosti o dotaci. Příprava těchto materiálů vyžaduje spolupráci mnoha odborností, proto je ideální přidělit jednotlivé části mezi příslušné odpovědné osoby (část obecná, technická, ekonomická apod.). Projekty zpracované nekvalitně a tzv. „na koleně“ reálně snižují konečné hodnocení projektu a tím i šanci na přidělení dotace.

Členství České republiky v Evropské unii jí umožňuje již ve druhém programovém období participovat ve společných politikách Evropské unie včetně politiky hospodářské a sociální soudružnosti. Česká republika má pro období 2007-2013 k dispozici přibližně 26,7 mld. Eur, což je zhruba 752,7 mld. Kč. Úspěšné čerpání a

využití těchto finančních prostředků je podmíněno vynaložením dalších 132,83 mld. Kč z národních zdrojů.

Pro období 2007-2013 lze čerpat prostředky určené výhradně regionu soudržnosti Moravskoslezsko prostřednictvím **Regionálního operačního programu** (dále jen ROP) **NUTS 2 Moravskoslezsko**. Cílem programu je přispět k celkovému rozvoji regionu soudržnosti Moravskoslezsko, který je územně totožný s Moravskoslezským krajem. ROP Moravskoslezsko je zaměřen na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, na podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, regenerace brownfields¹⁹ pro budoucí neprůmyslové využití a zlepšování podmínek k životu ve městech a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

Regionální operační program Moravskoslezsko je tematicky rozčleněn do čtyř základních prioritních os - Regionální infrastruktura a dostupnost, Podpora prosperity regionu, Rozvoj měst a Rozvoj venkova. Každá prioritní osa pak obsahuje konkrétní oblasti podpory, respektive dílčí oblasti podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny a kdo může být příjemcem dotace. Obec Hať by tedy pro výstavbu Domu služeb mohla využít možnosti získání financí z ROP - Rozvoj venkova.

4.2 Popis projektu Domu služeb

V obci Hať převažuje sice vysoká míra podnikatelských činností ve formě poskytování komerčních aktivit, vyvolaná vysokou poptávkou po těchto službách, ale územní rozmístění služeb v obci není doposud plně přizpůsobeno potřebám občanů. Na základě zvýšené poptávky ze strany občanů bylo zastupitelstvem obce v květnu roku 2007 rozhodnuto o výstavbě nového Domu služeb a zbourání toho stávajícího.

¹⁹ Brownfields jsou dříve zastavěná území či objekty, které jsou v současné době nedostatečně využité či opuštěné, přičemž mohou být i kontaminované. Představují potenciální nebo reálné ekologické, estetické, případně sociální riziko pro své okolí. Brownfield obvykle vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční či jiné aktivity. Tyto nemovitosti nejsou užívány vůbec, nebo z různých důvodů nedostatečně.

Mimo objekt Dům obchodu a služeb ve městě Hlučín není v regionu v podstatě žádný jiný polyfunkční objekt tohoto charakteru. Tato skutečnost vyplývá z faktu, že v samotných obcích chybí nebo jsou doposud nevyužity plochy k podnikání, nevznikl žádný jiný rozšířený komplex služeb pro občany. Na základě zjištěných údajů obce Hať chybějí základní služby také v ostatních obcích mikroregionu. Podstatnou roli hraje v tomto případě i skutečnost, že vzdálenosti mezi jednotlivými obcemi jsou relativně velké. Zejména pro starší obyvatele obce Hať je velice náročné dojíždět

za službami do okolních obcí. Jsou většinou odkázáni na veřejnou hromadnou dopravu, jež není v obci Hať frekventovaná. Mezi jednotlivými spoji jsou velké časové intervaly, které prodlužují dobu dojížděky, což zvláště při nepříznivých klimatických podmínkách je pro starší osoby velice nepříjemné, v důsledku toho se také snižuje jejich zájem o zmiňované služby.

4.2.1 Záměr obce a odůvodnění projektu

Na základě rozhodnutí zastupitelstva z května 2007 byla zahájena práce na projektu výstavby Domu služeb. Rozhodnutí bylo podpořeno skutečností, že doposud existovalo v obci několik „zchátralých“ nevyhovujících objektů, kde podnikatelé provozují svoji podnikatelskou činnost. Tyto objekty v obecních domech však neodpovídají sociálním ani hygienickým normám a podnikatelé tak provozují svoji činnost v nevyhovujících podnikatelských prostorech. Je tak jen otázkou času, kdy dojde k legislativní změně, která zpřísní pravidla pro provoz těchto živností a podnikatelé tak budou postaveni před volbu ukončit svoji živnost nebo si hledat nové prostory. Jednotlivé provozovny jsou navíc roztrženy po celé obci. Některé služby v obci dokonce chybí, zákazníci tak musí využívat služeb v přilehlých okolních obcích.

To se v praxi projevuje např. u provozu zdejší výdejny léků. Zprovozněním komplexní lékárny dle projektového záměru by byla schopna obec zajišťovat servis služeb pro obyvatele obce Hať a jejího spádového obvodu. Obdobně to platí i pro zahájení praxe gynekologa.

Cílem projektu je nově vybudovat moderní Dům služeb v Hati přímo v centru obce, který obyvatelům poskytne komplexní servis služeb. Dům služeb bude ve vlastnictví obce. Zároveň bude obec pronajímat jednotlivé podnikatelské prostory v tomto objektu. Objekt bude vybaven pouze sanitárním zařízením. Ostatní zařízení včetně nábytku si budou podnikatelé v provozovnách objektu Domu služeb zajišťovat sami.

Prostřednictvím realizace tohoto projektu tak dojde k rozšíření a modernizaci podnikatelských prostor v obci. V konečném důsledku se projeví snížení vyjížděk občanů z obce Hať do jiných přilehlých obcí za účelem zajištění poptávky po potřebných službách mimo tuto obec.

Užším cílem projektu je přemístění části služeb z nevyhovujících prostor zchátralého objektu do novostavby Domu služeb. Součástí přesunu těchto služeb je doplnění chybějících služeb v obci, jejichž provozní jednotky budou umístěny v tomto novém objektu Domu služeb. Po přesunu stávajících provozních jednotek do nových prostor, bude starý Dům služeb zbourán a na jeho místě dojde k rekultivaci vzniklé plochy, která následně rozšíří již existující náměstí.

4.2.2 Popis projektu

V obci Hať dochází v posledních letech v souvislosti s nároky na zabezpečení obslužnosti služeb a s ohledem na zvyšující se nároky na uspokojení potřeb služeb ze strany ekonomicky aktivního obyvatelstva regionu k potřebě zajistit do budoucna komplexní rozvoj občanské vybavenosti tohoto venkovského regionu. Kvůli potřebě řešit nevyhovující stav podmínek, pro zajištění kvalitních služeb občanské vybavenosti a vytvářet podmínky pro podnikatelský rozvoj, který přispěje k rozvoji obslužnosti služeb v obci, byl v roce 2007 projednán projektový záměr přemístit nevyhovující část služeb do zcela nových prostor, které budou vyhovovat všem sociálním a sanitárním normám dnešní doby.

Cílem projektu je docílit snížení celkového počtu obyvatel, kteří budou dojíždět za službami mimo obec.

Předpokládané výsledky projektu budou následující výstupy:

V přízemí objektu Domu služeb se budou nacházet tyto provozní jednotky:

Modernizovaná a plně funkční lékárna o výměře	89,5m ²
Vybudovaná nová provozovna služeb o výměře	46,5m ²

V 1. patře objektu se budou nacházet následující provozní jednotky:

Nově vybudovaná provozovna

kosmetických a pedikérských služeb o celkové výměře 19,4m²

Nově vybudovaná provozovna

kadeřnických služeb o celkové výměře 32,5m²

Nově vybudovaná ordinace specializovaného lékaře

s příslušenstvím o celkové výměře 50,4m²

Nová provozovna služeb o celkové výměře 18,2m²

Tab. č. 4.3.: Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR

Aktuální stav	Budoucí stav - Investiční varianta
Chátrající a nevyhovující podnikatelské objekty pro provozování živnosti a komerčních aktivit (nízké plnění sociálních a hygienických norem apod.).	Modernizovaný objekt Domu služeb – plně vyhovující standardy sociálního zázemí pro klienty i podnikatele
Absence plně funkční lékárny (dosud výdejna léků), chybí bezbariérového přístupu do objektu. Chybějící specializovaný lékař v obci.	Provozní jednotka – plně funkční lékárna + specializovaný lékař, zprovoznění bezbariérový přístup do objektu
Roztříštěnost služeb v obci.	Komplexní Provozní jednotky <ul style="list-style-type: none">- kosmetika a pedikúra- kadeřnictví- provozovna služeb- provozovna služeb

Zdroj: Vlastní zpracování, Projekt realizace Domu služeb

Věková struktura občanů, kteří by měli využívat Dům služeb, budou především občané ve věkovém rozmezí 15 - 64 let, kteří tvoří nejsilnější skupinu v obci. Dle věkové struktury obyvatelstva je obec tvořena převážně občany v produktivním věku 15 – 64 let (71,78 % obyvatel). Podíl obyvatel v předproduktivním věku 0 - 14 let je

na celkovém počtu obyvatel obce mírně nižší (13,87 % obyvatel) než podíl obyvatel ve věku 65 let a více (14,34 % obyvatel).

Pozitivním jevem je dlouhodobý přírůstek obyvatel v obci. Na tomto růstu se především podílí kladné migrační saldo, které je dáno převažujícím počtem přistěhovaných osob nad osobami vystěhovanými. Tento jev je spatřován i u jiných populačně srovnatelných obcí regionu Hlučínska a je zapříčiněn současnými migračními procesy, kdy se lidé z velkých sídel stěhují za atraktivnějším bydlením, do příjemnějšího

a klidnějšího prostředí malých obcí. Na základě těchto faktů lze usuzovat, že poptávka po podnikatelských službách ze strany obyvatelstva regionu bude i v budoucnu neustále stoupat, bude tedy nutné modernizovat a rozšiřovat nabídku podnikatelských služeb v tomto regionu.

4.2.3 Nákladová část investičního záměru - dle projektu

V tabulce č. 4.3. jsou uvedeny předpokládané výdaje na realizaci celého projektu výstavby Domu služeb v Hati. Tyto uvedené výdaje odrážejí náklady navržené a vypočtené dle metodiky používané stavebními projektanty a architekty. Samozřejmě, že do okamžiku než měla začít samotná výstavba objektu, využila obec možnosti vypsát výběrové řízení na dodavatele samotné stavby a došlo tak k úpravě konečné ceny. Ve velké většině případů se díky konkurenci ve stavebnictví, konečná cena realizace liší od ceny projektované.

Tab č. 4.3. - Popis jednotlivých výdajů projektu v Kč

	Název nákladu	Počet ks	Cena za kus	Náklad celkem
	Výdaje stavební část			7 847 874,69
	Zabezpečení výstavby (inženýrských sítí)			0,00
	Pořízení pozemků (do 10% CZV)			0,00
	Pořízení staveb			0,00
	Dokumentace k projektu (do 5% CZV)			0,00
	Stavební části stavby	1,00	7 847 874,69	7 847 874,69
	Technologické zařízení			0,00
	Výdaje - ostatní			1 491 096,20
	Věcné příspěvky			0,00
	DPH, kdy není nárok na odpočet na vstupu	1,00	1 491 096,20	1 491 096,20
	Ostatní			0,00
	Hlavní výdaje celkem - způsobilé			9 338 970,89
	Nezpůsobilé výdaje celkem			537 041,84
	DPH, kdy není nárok na odpočet na vstupu			0,00
	Pozemek (nad 10% CZV)			0,00
	Úroky z úvěru			0,00
	Jiné			537 041,84
	Projektová dokumentace	1,00	155 000,00	155 000,00
	Náklady na výběrová řízení	1,00	35 000,00	35 000,00
	Náklady na administraci projektu externí firmou	1,00	74 000,00	74 000,00
	Zpracování žádosti	1,00	102 340,00	102 340,00
	Mzdy členů projektového týmu	171,69	936,00	160 701,84
	Publicita projektu	1,00	10 000,00	10 000,00
	Celkové výdaje projektu			9 876 012,73

Zdroj: Vlastní zpracování, Projekt realizace Domu služeb

Z tabulky č.4.3 je patrné, že náklady na stavební část Domu služeb dosáhly objemu 7.847 tis. Kč bez DPH (v době přípravy projektu bylo DPH na tento typ staveb 19%).

4.2.4 Možné způsoby financování projektu

V této podkapitole jsou navrženy možné způsoby či varianty financování výstavby Domu služeb. Investiční záměry lze financovat využitím jednoho zdroje nebo kombinací více zdrojů.

Varianta 1 – kombinace vlastních a cizích zdrojů

V této variantě je uvedena dnes asi nejčastěji využívaný způsob financování investičních záměrů. Investor svůj záměr profinancuje kombinací vlastních a cizích zdrojů. Cizími zdroji jsou v tomto případě zdroje z bankovních úvěrů. Jak je již výše

v textu uvedeno, největší banky v České republice mají připraveny specializované programy pro financování investičních záměrů municipalit. Stejně tak i menší banky jsou připraveny podílet se na financování těchto investičních záměrů. Financovaný subjekt musí vždy doložit určité procento vlastních zdrojů (nejčastěji 10 % – 30 %) a zbývajíc část záměru je profinancována bankovním úvěrem. V tomto případě by se jednalo o investiční úvěr v objemu 6,0 – 8,0 mil. Kč. Úvěry poskytované jakýmkoliv územně samosprávnému celku jsou úvěry, které jsou pro banky jedny z nejméně rizikových úvěrů. Tato skutečnost je dána faktem, že se ve své podstatě jedná o financování státu a ten v drtivé většině případů své závazky plní.

Pro financování tohoto typu záměrů je vždy vhodné zvolit střednědobé nebo dlouhodobé investiční úvěry s minimální dobou splácení pět až patnáct let. Je potřeba zohlednit podmínku, aby roční splátky dosáhly max. poloviny celkových ročních kapitálových výdajů, tak ať má obec k dispozici peněžní prostředky na další nutné investiční akce. Obec může využít úvěru u České spořitelny, kde má zřízený bankovní účet. Pokud by požádala o úvěr u jiného peněžního ústavu, bylo by nutné zde zřídit další běžný účet a přesměrovat část finančních toků. Banka si tímto způsobem ošetřuje možnost inkasa svých pohledávek z účtů financovaného subjektu.

Obec Hať aktuálně nesplácí žádný bankovní úvěr. V případě, že by se obec Hať rozhodla cestou financování bankovním úvěrem, byla by díky svému hospodaření v minulosti bezesporu pro bankovní ústavy bonitním subjektem. Při konkretizování požadavku na financování akce úvěrem by obec financovala cca 10 – 20 % hodnoty projektu z vlastních zdrojů. Z toho pak vyplývá, že obec by z celkového objemu 9,9 mil. Kč financovala cca 2,0 mil. Kč z vlastních zdrojů a zbývajíc objem rozpočtu investice ve výši 7,9 mil. Kč by byl financován z bankovního úvěru. V případě 15-ti letého úvěru a průměrné úrokové sazby cca 3,5 % p.a. by roční splátka úvěru včetně příslušenství představovala částku cca 665 tis. Kč. Tato částka by pro obec Hať neznamenal zásadnější ohrožení hospodaření. Zastupitelé obce se však k tomuto způsobu financování nestaví příliš vstřícně, jelikož nechtějí dopustit zadlužení obce, tudíž tato varianta nebude reálná díky postoji zastupitelů.

Varianta 2 - kombinace dotačních a cizích zdrojů

Tato varianta je založena na získání dotace z evropských fondů, konkrétně příspěvku na realizaci projektu s názvem „Dům služeb v Hati“ dle podmínek Výzvy k předkládání žádosti o dotaci v souladu s ROP regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013, prioritní osa 4.- Rozvoj venkova, oblast podpory – 4.1 Rozvoj venkova, číslo výzvy 4.1-03.

Předpokládejme, že by obec mohla dostat dotaci ve výši 60 %, což představuje 5,64 mil. Kč, chybějících 3,69 mil. Kč je potřeba doinvestovat z vlastních zdrojů nebo z úvěru. Obec by mohla využít dlouhodobého úvěru, který by nebyl zásadním problémem a zátěží pro obecní rozpočet. Např. úvěr se splatností do 10 let by představoval roční splátky cca 370 tis. Kč a s úrokovými náklady na úrovni cca 130 tis. Kč. Celkový roční výdaj by se tak pohyboval na úrovni do 0,5 mil. Kč.

Tento propočet je však až konečným stavem úvěru, jelikož celý investiční záměr je potřeba profinancovat jako celek. Zde je pak nutno ještě před samotným získáním dotace zajistit předfinancování celé investiční akce na což by obec musela čerpat úvěr od bankovní instituce. Po přidělení dotace se získané finanční prostředky musí v souladu se Smlouvou o úvěru použít jakožto mimořádná splátka úvěru. Poté se dostáváme k objemu 3,69 mil. Kč chybějících na dofinancování celé investiční akce a jejímu splácení ze strany obce.

Žádost o tuto dotaci byla podána v souladu s podmínkami pro získávání dotací. Na základě posouzení všech známých skutečností o budoucím fungování Domu služeb v Hati však bylo zjištěno, že dotace na tento typ nemovitosti nemůže být přidělena. Celá žádost ztroskotala na skutečnosti, že větší část podlahové plochy Domu služeb bude v budoucnu pronajímána podnikatelům k zabezpečení služeb v obci. Pokud by větší část podlahové plochy sloužila samotné obci, byla by žádost s velkou pravděpodobností přidělena. Tato možnost financování se tudíž jeví jako nereálná.

Varianta 3 – vlastní zdroje

V případě, že obec udrží svou snahu o to, aby nedocházelo k dalšímu zvyšování míry zadlužení, bude dál hospodařit způsobem, kterého se doposud drží (tj. snaha o tvorbu vyrovnaného či přebytkového rozpočtu) nebude mít v úmyslu čerpat úvěrové zdroje. Tudíž v případě, že by obec neobdržela žádné dotace je možná pouze

varianta financování z vlastních zdrojů. Na základě jednání zastupitelstva bylo rozhodnuto o vyčlenění finančních prostředků z rozpočtu obce v objemu 1 milion Kč na krytí nákladů spojených s přípravou projektové dokumentace, podáním žádosti o dotaci

a zahájením realizace projektu „Dům služeb v Hati“ a zavázalo se zajistit financování jeho výstavby v letech 2010 a 2011 s tím, že celková výše nákladů na výstavbu nepřesáhne částku 10 milionů Kč. Finanční prostředky na zahájení výstavby byly vyčleněny již v roce 2010 v objemu 4,0 mil. Kč a finanční prostředky na dostavbu v roce jsou součástí schváleného rozpočtu na rok 2011 ve výdajích - nebytové hospodářství (Dům služeb dokončení) v objemu 4,6 mil. Kč.

Obec dokázala vytvořit finanční rezervy na financování výstavby tímto způsobem a tudíž varianta financování z vlastních zdrojů je zcela reálná.

5 ZÁVĚR

Obec jakožto základní územní samosprávný společenství občanů tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Jedním z hlavních znaků obce je právo hospodařit s vlastním rozpočtem. Rozpočet obcí je finančním plánem, řídí se rozpočtovými pravidly a je sestavován každoročně na základě rozpočtové skladby. Každý územně samosprávný celek by měl hospodařit vyrovnaně a neřešit své problémy a záměry za cenu zvyšování svého zadlužení. V okamžiku kdy zadluženost obce přesáhne akceptovatelnou hranici ukazatele dluhové služby, může mít problémy se získáváním prostředků z jiných dostupných veřejných zdrojů. Obec, resp. představitelé obce by samozřejmě měli realizovat investiční akce potřebné pro rozvoj, ale současně musí efektivně zajišťovat její běžný chod. Bakalářská práce se zabývá financováním investičního záměru výstavba Domu služeb.

Dům služeb Hať je projektem, jehož hlavní přínos bude spočívat v zajištění komplexnosti a dostupnosti služeb obyvatelům obce a obyvatelům z jiných spádových oblastí mikroregionu Hlučínska. Projekt ve svém opodstatnění přispěje ke zkvalitnění a modernizaci služeb v obci Hať.

Obec Hať má snahu rozvíjet své území a zajistit spokojenost obyvatel, proto se začala zabývat myšlenkou realizace nového polyfunkčního objektu – Domu služeb. Je na zvážení, zda je opravdu nutné stavět za obecní prostředky novou budovu, která umožní rozšířit nabídku služeb v obci Hať. Jak je již v textu uvedeno, současné prostory, ve kterých se provozují v této obci služby, byly postaveny v minulosti jako budovy provizorní, tj. dočasné. Náklady na případnou rekonstrukci by byly neúměrně vysoké, a přesto by nebylo možno stávající objekt rozšířit a je předpoklad, že by v budoucnu ani nesplňoval základní hygienické a sociální normy.

Na druhou stranu, pokud by se projekt nerealizoval, bude v obci chybět plně funkční lékárna, specializovaný lékař – gynekolog a i nadále budou muset obyvatelé obce a okolí dojíždět za těmito základními službami do vzdáleného města Hlučín. V otázce služeb, jež jsou v současné době v obci provozovány - kadeřnictví, kosmetika, masáže, je zřejmě jen otázkou času, kdy budou muset opustit současné prostory, jež jsou z dlouhodobého hlediska neudržitelné a může tak nastat situace, že tyto služby v obci zaniknou.

Cílem bakalářské práce bylo nalezení nejvhodnějšího způsobu financování pro realizaci investičního záměru a přitom co nejméně zatížit rozpočet obce. Tento cíl byl naplněn navržením tří možných variant, které mohou vyřešit financování výstavby Domu služeb.

První varianta předpokládá kombinaci vlastních a cizích zdrojů, kdy se předpokládá profinancování investičního záměru zčásti vlastními zdroji (dle podmínek banky) a z větší části bankovním úvěrem. Tato varianta se jeví jako nejméně vhodná, jelikož vede k zadlužování obce. **Druhá varianta** pracuje s možností využití dotace a částečným dofinancováním ze strany finančního ústavu. Dotace pak slouží k úhradě jako mimořádná splátka po čerpání úvěru použitého na předfinancování realizace investičního záměru. Vzhledem k podmínkám pro přidělování dotací se jeví tato varianta jako nereálná. **Třetí varianta** se jeví jako nejreálnější, protože zastupitelé nechtějí vystavovat rozpočet obce jakémukoliv zadlužování, jelikož dle zákona bude obec nucena v nejbližším období zrealizovat rekonstrukci a dostavbu kanalizační sítě včetně výstavby čističky odpadních vod. Tato akce bude finančně natolik nákladná, že obec bude čerpat cizí zdroje a dotace z EU pro tento účel. Vzhledem ke způsobu hospodaření v minulosti je obec schopna si uhradit celou výstavbu Domu služeb z vlastních zdrojů.

Na základě rozhodnutí zastupitelstva bylo rozhodnuto o vypsání výběrového řízení na dodavatele stavebních prací. Z tohoto výběrového řízení vzešel jako vítěz dodavatel, který nabídnul cenu realizace na úrovni 7,2 mil. Kč vč. DPH, což pro obec znamená úsporu v objemu cca 2,1 mil. Kč. I na základě této skutečnosti bylo rozhodnuto o realizaci Domu služeb a profinancování celého projektu z vlastních zdrojů obce, přičemž nákladově bude tato akce zahrnuta do rozpočtů roku 2010 a roku 2011.

Z rozhodnutí obce realizovat výstavbu za využití vlastních finančních prostředků by si měly vzít ostatní obce příklad a snažit se o vyrovnané či přebytkové hospodaření. Nelze donekonečna spoléhat na to, že budou k dispozici štedré evropské fondy, které zaplatí naše pohodlné životy. Vzhledem k omezené době, po kterou jsou tyto fondy k dispozici, se už blíží čas, kdybychom si měli uvědomit vlastní zodpovědnost za to, jak se naše společnost bude dále vyvíjet. Je potřeba se zaměřit na hospodárné nakládání s obecním rozpočtem s rozumnou mírou zadlužení a vyhnout se bezhlavým snahám o naplnění některých populistických slibů vrcholných politiků.

Seznam použité literatury

Knihy, příspěvky ve sborníku

- [1.] BAJER, P., MATYÁŠ, J.: Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno, EUROSPOLEČNOSTI a.s. 2009. 107 s., ISBN 978-80-254-4017-9
- [2.] BŘEŇ, PŠENIČKA, VÁŇA, VEDRAL Zákon o obcích (obecní zřízení) – Komentář (Zák. č. 128/2000 Sb.) CHBECK 1000 s., ISBN 9788071795971
- [3.] ČERVENKA, M., Soustava veřejných rozpočtů 1. vydání., 2009. LEGES 208 s., ISBN 978-80-87212-11-0
- [4.] ČMEJREK, J., Obce a regiony jako politický prostor. ALFA. 176 s. ISBN 9788087197004
- [5.] GROPIČ, J., LOUDA, T., VOSTRÁ, L. Územní samospráva v České republice a Evropě Vydavatel: ALEŠ ČENĚK , 423 stran, ISBN 9788073800284
- [6.] HAMERNÍKOVÁ, B., MAATYOVÁ, A., Veřejné finance. ASPI. 2007, 364 s., ISBN 978-80-7357-301-0
- [7.] doc. JUDr. HAVLAN, P., Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě, LINDE. 376 s ISBN 80-7201-453-6
- [8.] HRDÝ, M., Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU. ASPI, 2006, 204 s., ISBN 978-80-7357-137-5
- [9.] KOUDELKA, Z. Samospráva. LINDE. 400 s., ISBN 9788072016655
- [10.] KUBÍČKOVÁ, D., OTRUSINOVÁ, M., Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví. CHBECK, 192 s., ISBN 9788074003424
- [11.] MATES, P. a kolektiv, Reforma veřejné správy. ASPI. 380 s., ISBN 978-80-7357-300-3
- [12.] MIŠÚR, P., SVOBODA, Z., Instituce státní moci v ČR. LINDE. 256 s., ISBN 9788086131740

- [13.] NAHODIL, F. a kolektiv Veřejné finance v České republice. Vydavatel: ALEŠ ČENĚK. 368 s, ISBN 9788073801625
- [14.] OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L. a kolektiv, Veřejný sektor a veřejné finance Podtitul: Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. ISBN 978-80-247-3228-2
- [15.] PEKOVÁ, J., Veřejné finance – úvod do problematiky, ASPI. 2008, 580 s, ISBN 978-80-7357-358-4
- [16.] PEKOVÁ J., Veřejný sektor a jeho přidaná hodnota. Ústí nad Labem, 2009, ISBN 978-80-7414-194-2.
- [17.] PEKOVÁ J., Pilný J., Jetmar M.: Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. aktualizované a přepracované vydání. 712 s, Praha 2008, ASPI,.
- [18.] PROVAZNÍKOVÁ, R., Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe. 1. Vydání, GRADA Publishing a.s., 2007. 280 s., ISBN 978-247-2097-5
- [19.] REKTOŘÍK, J. A KOL.: Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. Praha: EKOPRESS, 2002. 264 s., ISBN 80-86119-60-2
- [20.] VILAMOVIČ, Š., Čerpáme finanční zdroje Evropské unie. GRADA, 2005. 200 s, ISBN 80-247-1194-X
- [21.] WOKOUN , R., Regionální rozvoj. LINDE. 2008, 480 s, ISBN 80-7201-699-0
- [22.] Vedral/Váňa/Břeň/Pšenička, **Zákon o obcích (obecní zřízení) – Komentář (Zák. č. 128/2000 Sb.)**, 1000 s., ISBN: 9788071795971, CHBECK
- [23.] Zákon č. 250/2000 Sb.,
- [24.] vyhláška č. 323/2002 Sb.,

Elektronické publikace

[1.] Malý lexikon obcí ČR, [on-line]

<http://www.cbudejovice.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/1302-10>

[2.] Zákon č. 250/2000 Sb., § 16, [on-line]

[3.] ZADLUŽENOST ÚZEMNĚ SPRÁVNÍCH CELKŮ

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zadluzenost_uzem_sprav_celku_55086.html

[4.] vyhláška č. 323/2002 Sb., [on-line]

<http://www.bvb.cz/sbirka/sbsrv.dll/sezn?DR=OB&ROK=0&SORT=CP&OB=6>

[5.] EVROPSKÉ PROGRAMY BANK [on-line]

Dostupné z WWW : <http://www.penize.cz/urokove-sazby/17103-evropske-programy-bank-objev-roku-nebo-marketing>

[6.] PROGRAM PONTE [on-line]

Dostupné z WWW : <http://www.kb.cz/cs/verejna-sprava/specialni-nabidky/program-ponte-ii-12.shtml>

[7.] PROGRAM NA SPOUFINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ PODPOROVANÝCH Z FONDŮ EU[on-line]

Dostupné z WWW : <http://www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Uvery/Stranky/Program-spolufinancovani-projektu-EU.aspx>

[8.] PROGAM OBEC 2[on-line]

Dostupné z WWW: <http://www.cmzrb.cz/tiskove-centrum/archiv-novinek/program-obec-2-nove-uvery-pro-obce>

[9.] EMITOVANÉ KOMUNÁLNÍ DLUHOPISY[on-line]

Dostupné z WWW: <http://www.dluhopisy.com/>

[10.] HOSPODAŘENÍ KRAJŮ A OBCÍ [on-line] Dostupné z WWW

:http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/hosp_kraju_obci_55086.html

[11.] NÁVRATNÁ FINANČNÍ VÝPOMOC **[on-line]** Dostupné z WWW :
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zpravy_MF_cislo_3_rocnik99.pdf

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

ČSR – Československá republika

ČSOB - Československá obchodní banka

DPH – Daň z přidané hodnoty

EU – Evropská unie

KB - Komerční banka

ROP – Regionální operační program

ÚSC – územně správní celek

VUSC – vyšší územně správní celek

ZUSC – základní územně správní celek

Index to abbreviation

ČR – Czech Republic

ČSR – Czech and Slovak Republic

ČSOB - Československá obchodní banka (Name of the bank)

DPH – Value added Tax (VAT)

EU – European Union

KB – Komerční banka (Name of the bank)

ROP – Regional Operational Programme

ÚSC – territorially administrative unit

VUSC – high-level territorially administrative unit

ZUSC – basic territorially administrative unit

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́домі́, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....

jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

VŠB-Technická univerzita Ostrava

Ekonomická fakulta

Katedra veřejné ekonomiky

Akademický rok 2010/2011

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1 Fotografie z výstavby nového Domu služeb

Příloha č. 2 Fotografie z původního Domu služeb

Příloha č. 1 Fotografie z výstavby nového Domu služeb

Zdroj: Vlastní fotografie

Zdroj: Vlastní fotografie

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha č. 2 Fotografie z původního Domu služeb

Zdroj: Vlastní fotografie

Zdroj: Vlastní fotografie

Srovnání původního Domu služeb s nově realizovaným objektem a jasně patrná odlišnost.